

Pilvetäis lõhnavaid õietähekesi

Need, kes on õppinud tunda väikeseõielist elulõnga *Clematis x triternata* 'Rubromarginata', on temasse enamasti ka armunud.

'Rubromarginata' on maailmas populaarseim mandel-elulõnga (*C. flammula*) hübriid. See keerulise nimega aretis on oma meeldiva aroomi pärinud ühelt vanemalt, mandel-elulõngalt.

'Rubromarginata' õied aga on kahevärvilised. Õied on väga väikesed (läbimõõt 2–5 cm), väiksust aga kompenseerib nende tohtu rohkus.

Mandli- või martsipanilõhnalised õiekessed koosnevad neljast kitsast propellerjalt pööratud õielehest, mis on aluselt valged, otstelt lillakaspunased. Õie keskel turritavad silmatorkavad rohekaskollased tolmukad.

Kolme-nelja meetri kõrgune ronija õitseb juulist oktoobrini sama aasta võrseil, sügisel lõigatakse varred maani maha (3. lõikegrupp). Sort kipub olema külmaõrnem kui teised väikeseõielised elulõngad ja vähemalt noort elulõnga oleks tark talveks katta. Taim ei talu liigniiskust, eriti talvel.

'Rubromarginata' võiks istutada teeraja kõrvale või istekoha lähedale, et nautida õite omapärast meeldivat lõhna. Lõhn on tugevam soojas päikesepaistelises kohas, eriti õhtu eel.

Sorti saab kasvatada madalates puudes või üle laiade põõsaste, samuti kõrgemate plankude, müüride ja seinte ääres.

'Rubromarginata' aretas Thomas Cripps 1862. aastal Inglismaal, ristates mandel-elulõnga sinise elulõngaga (*C. viticella*). Ladinakeelse liigiepiteedi sai aretis kolmetiste liitlehtede järgi, sordinime andsid rubiinpunaste servadega õielehed.

'Rubromarginata' on Rahvusvahelise Elulõngaseltsi soovitusort ja teda on auhinnanud ka Briti Kuninglik Aianduselts (AGM 1993). Ligi 150 aastat vana sort on maailmas ülipopulaarne, meil leiab teda aga aianduspoodides harva.

ERIKA MAHNOV

Mandel-elulõnga hübriid, kahevärviliste lõhnavate õitega 'Rubromarginata'.

TASUB TEADA

Miks eelistada väikeseõielisi elulõngu?

- Külluslik ja pikk õitseaeg.
- Õite rikkalik värvivalik, sh kollane.
- Põnev õiekuju (täheke, kelluke, püstine karikas või peeker, väike alustass vms).
- Osal sortidest on lõhnavad õied.
- Sobivad lõikelilleks.
- Ilusad siidised seemnetutid.
- Taimede mitmekesine kasvukuju: madal püstjas puhmas, poolpuitunud varrega pinnakatja, keskmise kasvuga või kõrge vääntaim.
- Vähenõudlikud, vastupidavad, haiguskindlad.

Kevadel mais-juunis õitsevad

- Mägilõngad (alpi-, siberi-, suurekrooniline elulõng).

Alates juulist hakkavad õitsema

- Tervelehiselised elulõngad (*integrifolia*-rühm).
- Mandel-elulõngad (*flammula*-rühm).
- Karuputkelehiselised elulõngad (*heracleifolia*-rühm).
- Tanguutia elulõngad (*tangutica*-rühm).
- Teksase elulõngad (*texensis*-rühm).
- Kuljus-elulõngad (*viorna*-rühm).
- Harilik elulõng (*vitalba*-rühm).
- Sinised elulõngad (*viticella*-rühm).